

Aksel Braanen Sterri (f. 1987): Nytilsatt stipendiat i filosofi ved Universitetet i Oslo. Han kommer til universitetet fra Dagbladet. Sterri har vært innom en rekke sentrale organisasjoner, og markerte seg i 2014 med essayet «Et forsvar for sorteringssamfunnet». Hans bok *Tilbake til politikken* (2014) ble godt mottatt av anmelderne, og Jonas Gahr Støre mente den lå tett opp til Arbeiderpartiets verdigrunnlag. Sterri har ingen barn.

[4. MAI 2017, KL. 14.37]

Kjære Aksel

La meg stupe ut i det med en gang; du har startet en debatt som har vekket sterke reaksjoner, mobilisert fagfolk fra ulikt hold og fått en politianmeldelse, og det er en debatt som også opptar og berører meg. Ja, jeg kjenner et større ansvar for å forsøke å dykke ned under overflaten sammen med deg. Hva er et godt liv, hva innebærer det å ha samme menneskeverd – og ikke minst, hva ønsker vi av et moderne demokrati med valgfrihet, selvbestemt abort og grunnleggende rettigheter som ytringsfrihet for enkeltmennesket? Jeg tror vi trenger Descartes her, en franskmann som gikk foran med sine metodiske råd: Ikke bare skulle filosofene stole på intuisjonen sin i stor grad, nei, de burde samtidig forsøke å dele opp et problem i de minste bestanddeler. Og jeg ser i hvert fall tre problemstillinger tvinge seg frem, hvis jeg zoomer ut av debatten som har bølget i mediene de siste ukene.

For det første er det skillet mellom teknologi og etikk. Hvor går grensene mellom på den ene siden enkeltmenneskets frihet til å gå stadig len-

ger i å ta i bruk ny teknologi for å oppnå ønsker for seg og sine barn, og på den andre siden verdier knyttet til det gode samfunn, bygget på demokrati, rettsstat og menneskerettigheter?

For det andre vil jeg trekke frem det klassiske skillet mellom slutninger fra deskriptive utsagn til normative.

For det tredje, og det er kanskje det som ligger meg mest på hjertet, tenker jeg på vårt felles ansvar for å følge noen kommunikative normer. Det går et skille mellom det å reise kontroversielle og overprøvende hypoteser og argumenter i et fagmiljø, på universitetsseminarene og i fagjournalene og det å gjøre det samme i en offentlig debatt. Overser du dette skillet, eller tenker du at ytringsfriheten beskytter deg uansett? Vi er nok ganske enige i at vitenskapen beveger seg fremover ved hjelp av radikale hypoteser og overprøving av det etablerte – i tillegg at ytringsfrihet og akademisk frihet kan, og mange ganger bør, føre til kontroversielle og til og med utålelige argumenter. Men vitenskapen, for ikke å snakke om filosofien, er jo ikke en lek, avsondret fra omverdenen rundt? Med det mener jeg at det å stille spørsmål som hvorfor er det så ille om vi får et samfunn uten personer med Downs syndrom, berører dem som lever med dette, deres familier og samfunnet som sådan. At det er nød-

DETTE ER DEBATTEN

I et intervju i Minerva 2. april sa Aksel Braanen Sterri at «embryoer som har dårlige forutsetninger for å leve gode liv» bør kunne velges bort, og brukte Downs syndrom som eksempel. Debatten går i mange medier, og reiser spørsmål om ytringsfrihet, forskning og menneskesyn.

vendig å sette spørsmålet inn i en større sammenheng, vise hva som da står på spill av normer og pliktetiske forutsetninger som samfunnet vårt hviler på. I hvert fall når det formidles i offentligheten og ikke som del av en intern fagdebatt.

Du sier i ditt essay «Et forsvar for sorteringssamfunnet» at du «vil forsøke å se objektivt på hva det vil si å få et barn med Downs syndrom». Det tenker jeg at flere bør gjøre, altså «forsøke» å se objektivt på hva det vil si. Men oppgaven er krevende, og krever først og fremst at både premisser og kontekst blir tydelige. Hva det vil si å få et barn med Downs, kan vanskelig isoleres fra hva det vil si å leve med ulike varianter av Downs, eller hva familiemedlemmer erfarer i forhold til andre familier. Og da nærmer vi oss raskt spørsmålet om det er slik at noen lever mer fullverdige liv enn andre, og om menneskeverd kan graderes. Hva er et gyldig svar på dette og i så fall på bakgrunn av hva slags empirisk materiale eller erfaring, gjort av hvem i hvilken kontekst, og med hvilket formål?

Er det en styrke eller en svakhet at jeg er mor til et multifunksjonshemmet barn? Det er vanskelig å se ut over seg selv, se at folk tenker helt annerledes eller har komplett ulike erfaringer enn en selv – også for oss som har levd hele livet

Hva mennesk

Menneskeverd er vanskelig å få grep om. Kan filosofene rydde opp?

KATINKA HUSTAD (FOTO) OG

BREVVEKSLING

Debatten om sorteringssamfunnet går med ny intensitet etter Aksel Braanen Sterris uttalelser om livskvaliteten til mennesker med Downs.

Hva er følelsenes og erfaringenes status i moralfilosofien? En ny generasjon av bioetisk orienterte moralister utfordrer den klassiske humanismen, den som er